

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 Din, za 1/2 leta
90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za ino-
zemstvo: 210 Din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravljalstvo
je v Ljubljani v Gregorčičevi
ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošt. hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-82.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto

Ljubljana, torek 3. marca 1936

Cena posameznih številki Din 150

Nemogoče!

Z novim ljubljanskim proračunskim predlogom se predlaga povišanje mestne doklade od 45 na 60%, povečanje kanalske in vodovodne pristojbine ter znatno povišanje nekaterih trošarin. Na ta predlog ne moremo reči nič drugega kakor: Nemogoče!

Nemogoče je vsako povišanje mestnih davščin, ker je ljubljanski davkoplačevalec z davki že tako preobremenjen, da se ne prestando krči število gospodarskih podjetij. Nemogoče tudi zato, ker je draginja v Ljubljani že tako velika, pavperizacija prebivalstva pa tako napredovala, da mora vsako povišanje davščin povzročiti novo nazadovanje vsega gospodarskega življenja v mestu. Že danes ne morejo mnoga podjetja v Ljubljani konkurirati s podjetji v drugih slovenskih krajih, če bi se pa sedaj zvišale mestne davščine, pa bi mnogo podjetij naravnost propadlo.

Predlog višjih dokladov pa je nemogoč in nesprejemljiv tudi zato, ker se je davčna osnova zvišala in so se zaradi tega tudi mestne doklade itak že povišale. Povišanje dokladov od 45 na 60% zato ne bi pomenilo le 15odstotnega povišanja dokladov, temveč znatno večje.

Ljubljansko prebivalstvo višjih mestnih davščin kratkomalo ne more plačati in zato ni drugega izhoda, kakor da se izdatki mestne občine reducirajo v čim večji meri in da se na drug način najde potrebno kritje. Že enkrat smo opozorili, da treba doseči nižje obrestovanje za mestne dolgove, ker so sedanje obresti znatno previsoke. Ali pa naj se najdejo druga sredstva, nikakor pa se mestne davščine ne smejo povišati, ker je davčna moč prebivalstva tako oslABLJENA, da ne prenese niti najmanjšega povišanja. Že itak gre ljubljanskemu prebivalstvu to nezavidno prvenstvo, da plačuje najvišje samoupravne doklade v vsej državi. Ali se naj ta žalostni primat sedaj še poveča?

Mogli bi se govoriti o povišanju davščin, če bi bili pred živahno gradbeno sezono, če bi bili pred velikimi investicijskimi deli, če bi bilo le količkanje upanja, da se bo zaslužek ljudi povečal. Toda tega upanja ni in letošnja gradbena delavnost bo še manjša od lanske, ki je bila že itak strahotno nezadovoljna. To se pravi, da bodo ljudje letos še manj zaslužili kakor so pa lani, kljub temu pa naj plačujejo višje mestne davščine. To je absolutno nemogoče.

Naj se nam ne govori, da številke zahtevajo povišanje davščin, ker ni drugače mogoče doseči proračunskega ravnovesja. Naj bo beseda številke še tako prepričujoča, vendar je trda beseda življenja še mnogo bolj. In ta pravi, da je zaslužek vseh ljudi tako padel, da so morali vsi sloji prebivalstva omejiti že lani svoje izdatke na minimum in da jim je ostal le oni minimum, ki ga potrebujejo za golo življenje. Pas je bil že lani zadrgnjen do zadnje luknje in ni ga mogoče še bolj zadržati.

Samo nekaj dejstev! Ljubljana je v znatni meri uradniško mesto. Lani pa so bile plače vseh državnih nameščencev prav znatno znižane. Letos bodo znižane še plače mestnih uslužbencev. Skoraj polovica ljubljane ima zaradi tega manjšo dohodke. Trgovina je nazadovale, število obrti je padlo, industrije ni niti ene nove, zato pa so se že lani povečali državni

davki ter bila uvedena cela vrsta novih taks in pristojbin. Na denarnem trgu se razmere niso niti najmanj zboljšale, skratka, nikjer ni niti najmanjšega upanja, da bi ljudje le nekoliko zboljšali svoj gnotni položaj. Zaslužek je padel na vsej črti, izdatki pa so narasli in sedaj se zahteva od ljudi, da

kljub temu nerazmerju plačujejo še višje davščine. Ne zahtevajte od ljudi vendar nemogočih stvari!

Zato moramo vztrajati na tem, da se vsako povišanje mestnih davščin onemogoči, ker bi uničilo vse gospodarsko življenje mesta! Če povsod drugod pomagajo države mestom, naj pomaga država tu-

di pri nas. Navalila je itak na mesta silne izdatke za naloge, ki pripadajo državi, zato naj država prevzame tudi finansiranje teh nalog! Davčna moč prebivalstva pa je izčrpana do konca in zato je vsako povišanje mestnih davščin za prebivalstvo Ljubljane absolutno nemogoče!

gih gospodarskih in stanovskih organizacij. Posebno toplo pa je pozdravil zastopnike Centralnega predstavništva. Za pozdrav se je zahvalil v imenu Centralnega predstavništva predsednik Zveze Josip Kavčič. Poudaril je veliki pomen nove zveze, ker je z njo strnjena organizacija jugoslovanskega trgovstva. Seje centralnega predstavništva so vedno v drugih krajih, da se s tem omogoči čim boljši stik Centralnega predstavništva z združenji, na drugi strani pa na ta način tudi člani Centralnega predstavništva najboljše spoznajo razmere v posameznih krajih. Vse pokrajine so za Centralno predstavništvo enako važne in vsi trgovci in gospodarski ljudje se morajo tesno okleniti eden drugega ter svojih stanovskih organizacij, da pride že enkrat naše javno življenje iz neplodnih strankarskih in političnih bojov do ustvarjajočega gospodarskega dela. Govor g. Kavčiča je bil sprejet z glasnim odobravanjem.

Nato je v enournem govoru podal ideologijo Centralnega predstavništva ter orisal njegovo delo njegov predsednik Nedeljko Savič. Tudi njemu so priredili zborovalec viharne ovacije.

Zvečer je bil v hotelu Central prijateljski večer, ki so ga priredili svojim kolegom splitski trgovci.

Sklepi Centralnega predstavništva

Kongres vsega jugoslovanskega trgovstva bo v dneh od 16.—18. maja v Beogradu

Velika stiska, ki pritiska vse trgovstvo Jugoslavije, je imela na drugi strani to dobro posledico, da je znatno dvignila aktivnost v trgovskih vrstah in da delujejo vse trgovske organizacije živahno in uspešno. Tako smo že v zadnji številki poročali o protestu naših združenj v Kranju, Ljutomeru in Ribnici proti privilegijem nabavljajlnih zadrug. Sedaj smo prejeli nove protestne resolucije združenj v Laškem, v Slov. Konjicah ter spomenico Zveze trg. združenj. V kratkem pa bodo tudi vsa druga združenja storila svojo dolžnost.

A ne samo v Sloveniji, temveč tudi v vsej Jugoslaviji se opaža živahnejše delovanje trgovskih organizacij. Tako so priredili preteklo nedeljo beograjski trgovci velik protestni shod proti privilegijem nabavljajlnih zadrug ter zahtevali, da se odpravijo vsi privilegiji in da veljajo za vse stanove enake dolžnosti. Shod je bil zelo učinkovit in je napravil v vsej beograjski javnosti močan vtis.

Zagotovilo predsednika vlade dr. Stojadinovića

Po shodu je obiskal odbor za sestavo resolucije z g. Mirkom Stojkanovićem na čelu predsednika ministrskega sveta dr. Milana Stojadinovića ter mu izročil resolucijo shoda, ki jo je še podrobno utemeljil. Predsednik vlade je poslušal deputacijo trgovcev nad vse pozorno ter ji nato zagotovil, da ne bo izdan ne zakon o zadrugah niti se ne bo rešilo nobeno drugo, za trgovce važno gospodarsko vprašanje, ne da bi bile predhodno še zaslišane gospodarske zbornice in združenja trgovcev. Zagotovilo ministrskega predsednika dr. Stojadinovića je sprejela deputacija z največjim zadoščenjem na znanje, prav tako pa je bilo sprejeto z odobravanjem tudi na seji Centralnega predstavništva v Splitu.

Seja centralnega predstavništva v Splitu

Zelo agilno pa deluje tudi Centralno predstavništvo zvez trgovskih združenj v Beogradu. Centralno predstavništvo je dalo iniciativo za sistematično akcijo proti privilegijem zadrug, Centralno predstavništvo pa je tudi bilo glavno središče vsega boja proti veleblagovnicam in industrijskim prodajalnam. Posebno pažno pa je posvečalo Centralno predstavništvo tudi organizaciji trgovstva in baš na zadnji seji v Splitu je mogo poročati o posebno velikem uspehu na tem polju.

Seja Centralnega predstavništva v Splitu bi morala biti že koncem januarja, a je morala biti iz raznih vzrokov odložena, med drugim tudi zaradi zborničnih volitev v ve-

čini banovin. Slovenijo je zastopal predsednik Zveze Josip J. Kavčič.

Seja Centralnega predstavništva v Splitu je bila v soboto ter je trajala s kratkim opoldanskim odmorom do 9. ure zvečer. Na seji so bila zastopana skoraj vsa združenja. Predsednik zagrebske Zveze trg. združenj g. Prpić, ki se seje ni mogel udeležiti, je poslal posebno pozdravno pismo.

Na seji se je podrobno razpravljalo o resoluciji, ki jo objavljamo na drugem mestu v njenih glavnih točkah.

Nadalje je bilo sklenjeno, da bo kongres vsega jugoslovanskega trgovstva v dneh od 16. do 18. maja v Beogradu. Zaradi posebnih razmer, ki so nastale v Zagrebu v zvezi z zborničnimi volitvami je namreč nemogoče, da bi bil kongres v Zagrebu, kakor je bilo prvotno določeno.

Določen je bil tudi dnevni red kongresa v Beogradu. Dne 16. maja bo predkonferenca, na kateri se bodo podrobno obravnavala vsa vprašanja. Na slavnostnem zborovanju pa se bodo podali le kratki izvlečki teh referatov. Le referat o socialnem zavarovanju trgovstva bo podan v celoti.

Dnevni red kongresa je določen takole:

1. Poročilo o delu Centralnega predstavništva.
2. Socialno zavarovanje trgovstva.
3. Unifikacija občinskih in banovinskih trošarin.
4. Načrti predloženih gospodarskih zakonov.
5. Ustanavljanje zadružnih prodajalnic, trgovin industrijskih podjetij ter velikih magacinov (veleblagovnic).
6. Finančna politika.
7. Razdolžitev privrednikov.

Ustanovni občni zbor Zveze trg. združenj Primorske banovine

je bil v nedeljo dopoldne ob 10. v prostorih Združenja trgovcev v Splitu. Ustanovno skupščino je otvoril predsednik splitskega združenja dr. Kraljević, ki je podal tudi obširno poročilo o nalogah nove zveze ter poročal o delu in uspehih že ustanovljenih zvez.

Nato so zastopniki vseh primorskih združenj soglasno sklenili ustanovitev Zveze in je bil za njeno predsednika izvoljen dr. Kraljević, predsednik Združenja v Splitu, za prvega podpredsednika Ivo Žaja iz Šibenika in 2. podpredsednika Roko Djurić iz Splita. Druge člane predsedstva bodo delegirala včlanjena združenja.

S tem je organizacija jugoslovanskega trgovstva dovršena in razen v Zetski banovini so ustanovljene v vseh banovinah zveze trgovskih združenj, in sicer v

Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Osijeku, Banjaluki, Novem Sadu, Sarajevu, Skoplju in sedaj v Splitu. Takoj nato je bila

slavnostna seja vseh zvez trg. združenj

Sejo je vodil dr. Kraljević seje pa so se udeležili zastopniki vseh združenj. Predsednik zagrebske zveze g. Prpić pa je s posebnim pismom pozdravil ustanovitev nove zveze ter ji želel polno uspeha.

Predsednik je pozdravil zastopnike banske uprave, mesta Splita, Zbornice, Narodne banke ter dru-

Ugotovitve jugoslovanskega trgovstva o stanju našega gospodarstva

Na seji Centralnega predstavništva zvez trgovskih združenj Jugoslavije v Splitu dne 29. februarja t. l. so bile po referatu predsednika Nedeljka Savića o stanju gospodarstva v državi ter na podlagi referatov iz vse države sprejete soglasno naslednje ugotovitve

Trgovci Jugoslavije ne morejo razumeti, da se odgovorni in odločilni krogi ne ozirajo na zahteve in predloge trgovstva, kakor so bile soglasno sklenjene na kongresu vseh jugoslovanskih trgovcev v Skoplju ter nato na sedmih rednih sejah Centralnega predstavništva. To morejo razumeti tem manj, ker je bil v vseh teh sklepih vedno upoštevan tudi splošni gospodarski interes države, ki je pogoj njenega materialnega obstoja in njene gospodarske svobode. — Konferenca zato nalaga predsedstvu, da pojasni vladi, kako je trgovstvo v vedno večji stiski in da je zadnja ura, ko se mu še more pomagati.

Načrt zakona o gospodarskih zadrugah

Glede tega zakonskega načrta vztraja Centralno predstavništvo na svojih prejšnjih sklepih. V interesu pravnega razvoja nacionalne trgovine, brez katere ne more biti materialnega napredka v državi, ko tudi v interesu državne fiskusa, je potrebno, da se vse nabavljajne zadruge smatrajo za trgovine in da morajo kot takšne izpolnjevati vse predpise trgovinskega zakona, obrtnega zakona, zakona o neposrednih davkih ter taksnega zakona. Iz teh razlogov je potrebno, da se sedanji načrt o gospodarskih zadrugah umakne in da se z zakonom omogočijo in uredijo produktivne, kreditne in selektivne zadruge, ki so neobhodno potrebne za zboljšanje in standardiziranje naših agrarnih proizvodov, da bi našli ti naši proizvodi čim boljši in čim večji odjem na tujih trgih.

Vprašanje razdolžitve privrednikov

je treba že enkrat rešiti, da se že napravi konec neznosnemu stanju, ki je nastalo z odlogom kmečkih dolgov. Ves kredit v državi je bil s tem omajan. Potrebno je čim preje izdati zakon o ureditvi dolgov tudi za vse druge dolžnike, ki se naj izvede po rednih ali volilnih sodiščih na individualni podlagi.

Rešitev tega vprašanja ne sme imeti nobenih politično-strankarskih nagibov, temveč samo gospodarsko in finančno podlago. Zato je potrebno, da se zaslišijo pred izdajo definitivne rešitve tudi zastopniki trgovskega stanu, ki bodo na podlagi svojih izkušenj mogli na podlagi preje omenjenega načela podati najbolj praktične predloge za rešitev tega vprašanja.

Vprašanje velikih magacinov in tujega kapitala

Naša gospodarska struktura in povprečna konzumna sposobnost našega državljana še nista na tej stopnji, da bi smele velike trgovske hiše (veleblagovnice) brez škode za narod razvijati svoje delovanje. Zato je potrebno, da vlada takoj sprejme predlog, ki so ga v tem pogledu predložile vladi gospodarske zbornice in da se z zakonom prepove ustanavljanje teh veleblagovnic v naši državi. — Enako naj se prepove delovanje onih, ki so odprle svoje obratovalnice pred 1. januarjem 1936. Že obstoječim trgovskim hišam pa naj se prepove vsako razširjenje njih obsega.

Na vsak način je treba prenehati z napačnim in za nas škodljivim tolmačenjem paritete pri dovoljevanju dela med nami in pogodbenimi državami, ker so posledice takšne paritete za naše gospodarstvo pretežke. Udeležba tujega kapitala se sme dovoliti samo za kreditiranje našega gospo-

marstva, nikakor pa ne v ta namen, da bi tuji kapital zavzemal naše gospodarske pozicije, kakor se to dogaja sedaj.

Vprašanje podružničnega sistema in industrijskih prodajalnic

Trgovstvo vztraja pri svoji zahtevi, da se prodajalnice industrijskih podjetij odpravijo. Centralno predstavništvo smatra za veliko krivico, ki meji že na zločin, da se na škodo samostojnih trgovcev in malih obrtnikov, a tudi na škodo fiskusa, dovoljuje neovirano število podružnic družb s tujim kapitalom, kakor so to »Bata«, »Tivar« ter nekaterih domačih tvornic. — Proti temu trgovstvo ostro protestira in zahteva polno zaščito za svoj razvoj ter popolno enakost pred zakonom.

Vprašanje kartelov

Z uredbo o ureditvi kartelov se ni doseglo pričakovanega uspeha. Zato se vsiljuje zahteva, da se karteli popolnoma prepovedo. Izkušnja je pokazala, da je v mnogih primerih baš uredba o kartelih omogočila njih okrepitev. Centralno predstavništvo mora konstatirati, da so se neutemeljeno za mnoge predmete povišale cene, in zlasti za one, katerih potrošnja je velika. Na ta način se neke skupine bogate na škodo celote.

Davčno vprašanje

Centralno predstavništvo zahteva, da se obdačujejo vsi državljani po njih gospodarski moči. V tem smislu je treba izpremeniti zakon o neposrednih davkih in ga prilagoditi dejanski potrebi. Sedanje stanje davčne obremenitve je za trgovski stan nevzdržno, ker je cela vrsta ustanov, ki se bavijo s trgovino, kakor nabavljalne in konzumne zadruge, podružnice in prodajalnice industrijskih podjetij, ki niso zavezane plačevati pridobnine. Prav tako pa se največja, in večinoma tuja industrijska podjetja, z raznimi spretnostmi izmišljajo pravilnemu plačevanju družbenega davka.

Trgovstvo zahteva, da se zniža odstotek dopolnilnega davka, da bi se zopet obnovila davčna morala, ker je prevelika višina tega davka glavni vzrok, da davčni zavezanci skoraj morajo prikrivati pravo višino doseženega čistega dobička.

V interesu čim boljšega razvoja naše države in ker ima naša država odlična morská pristanišča, je potrebno, da se ta čim prej usposobijo tudi za največji mednarodni morskí promet in zvežejo z dobrimi zvezami s svojim zaledjem in z gospodarskimi središči držav.

Skrajni čas je, da naše gospodarstvo ne bo več navezano na tuja pristanišča.

Centralno predstavništvo se nada, da njegovi sklepi ne bodo več ostali le glas, ki se ga noče slišati, temveč da se bodo čim resneje upoštevali, ker so izraz vsega trgovskega stanu Jugoslavije. Ti interesi se obenem krijejo s splošnimi narodnogospodarskimi interesi. Samo z rešitvijo vseh teh vprašanj se bo začelo naše gospodarstvo zopet normalno razvijati, kar je neobhodno potrebno tudi v interesu naše državne obrambe.

Občni zbor Obrtniškega društva

je bil v nedeljo v Ljubljani. Zbor je vodil predsednik Rebek, ki je uvodoma omenil, da praznuje društvo letos svojo 30letnico. Nato je podal obširno poročilo o delovanju ter o stanju obrtništva, ki zlasti trpi zaradi prevelikega davčnega bremena in zaradi vedno bolj razširjenega žužmarstva. Kako zelo trpi obrtništvo, kaže tudi stalno padanje števila obrtnikov v Ljubljani. Leta 1930. je bilo v Ljubljani vseh obrtnikov 2227, l. 1935. pa samo še 1959, pa čeprav se je od takrat sorazmerno s prebivalstvom število obrtnikov znižalo.

Leta 1930. je prišel en obrtnik na približno 25 prebivalcev, l. 1935. pa šele na 31. Najbolj je padlo število krojačev in krznarjev, povečalo pa se je število brivcev (zaradi ženskih kratkih las), pekov, mesarjev, dimnikarjev, graditeljev, elektrotehnikov itd. Najbolj pa se je povečalo število gostilničarjev, da pride 1 gostilna že na 270 prebivalcev.

Društvo je z vsemi sredstvi podpiralo napredek obrtništva ter priredilo obrtniški semenj, obrtno razstavo, obrtniški teden, modno revijo, itd. Posebno je naglasil

predsednik Rebek, da društvo ne vodi in ne pozna nobene strankarske politike. Poročilo predsednika so sprejeli zborovalci z odobravanjem.

Blagajniško poročilo je podal g. Urbas. Društvo je imelo 51.107 dinarjev dohodkov in 52.514 Din izdatkov.

Po razrešnici odboru je poročal predsednik Rebek o vajeniškem domu. V svojem poročilu je zlasti naglasil, da ni društvo prejelo od mestne občine nobene posebne podpore, temveč le vzdrževalnino za oskrbovance mestne občine.

Obrtništvo boče priti v soglasje z občino ter je zato predlagalo, da se odstopi za vajeniški dom hotel Tivoli mesto Waldherrjeve hiše, ki bi zahtevala preveč adaptacij. G. Martinčič pa je opozoril na zgrajeni Vajeniški dom v Kersnikovi ulici. Ko je še pozdravil občni zbor v imenu zbornice dr. Pretnar, je bil izvoljen nov odbor z gosp. Rebekom na čelu. Sklenilo se je, da društvo proslavi 30letnico ter pri tej priliki razvije svoj prapor. V priznanje zasluga za obrtništvo je bil izvoljen za častnega člana načelnik dr. Marn.

Kako treba podpirati izvoz Nujen opomin naši vladi

Naša gospodarska stiska je v največji meri posledica našega premajhnega izvoza, kajti samo izvoz daje agrarnim proizvajalcem dobro ceno. Zato je nad vse potrebno, da objektivno pogledamo, kako podpirajo v drugih državah izvoz in kako se ta podpira pri nas. V tem pogledu je zlasti zanimiv članek »Jugoslovskega Lloyd«, ki je en sam opomin naši vladi, kako je mogoče po primeru drugih držav dvigniti naš izvoz. Naj bo zato ta opomin zabeležen tudi na tem mestu.

Zunanja trgovina je področje, na katerem načela liberalnega gospodarstva niso nikdar popolnoma veljala. Ze pred izbruhom svetovne krize so v mnogih državah skušali z umetnimi sredstvi dvigniti svoj izvoz. Tako se je na primer Francija že od nekdaj odlikovala s svojim sistemom zaščitnih carin. Druge države so zopet podpirale svoj izvoz s posebnimi premijami ter z dumpinškimi cenami prodajali svoje blago na tujih trgih ceneje kot doma. (Tako n. pr. bivša Avstrija sladkor.) Vendar pa se pred vojno niso razmere na zunanjih trgih tako hitro izpreminjale, da bi bila trgovcu prepredena kalkulacija. V tistih časih, ko so samo normalni trgovinski odnosi in carine vplivale na zamenjavo blaga med posameznimi državami, je bila prodaja v glavnem odvisna le od cene blaga ter o zasebnem delu trgovca.

Razvoj zadnjih let pa je privedel do tega, da vsa ta načela nimajo več nobene vrednosti. Kriza je ustvarila celo vrsto trgovinskih kontrol, ki so naravnost preprečevale zamenjavo blaga. Ker tudi močno povišane uvozne carine še ne bi mogle popolnoma ustaviti zamenjave blaga, so se uvedli uvozni kontingenti, ki jih je najprej uvedla Švica, pa je bil blagovni promet še bolj otežkočen. Največji udarec za mednarodno zamenjavo blaga pa je bilo razvrednotenje valut. Z znižanjem vrednosti domače valute je bil uvoz tujega blaga skoraj onemogočen, dočim je bil izvoz lastnega blaga nad vse olajšan. Banka za mednarodna plačila v Baselu je izdelala natančno statistiko, za koliko odstotkov so bile od leta 1929 dalje znižane posamezne narodne valute. Iz te statistike nekaj podatkov:

Tako je znižala Češkoslovaška svojo valuto za 16%, Avstrija za 22%, Jugoslavija za 23%, Belgija za 28%, Egipt, Anglija, Kanada in Združene države Severne Amerike za 41%, Gdansk, Indija in Portugalska za 42%, Španija za 44%, Švedska za 45%, Norveška za 46%, Finska za 50%, Grčija za 57%, Argentina za 65%, Japonska za 66%, Brazilija za 68% in Čile za 75%.

Razlika v ceni je sicer že stara trgovska praksa, ker so se tudi v prejšnjih časih izkazale izvozne cene kot mnogo bolj elastične kot cene za notranji trg. Tako je bila zaščitna carina že sama po sebi neke vrste izvozna premija. Enako je delovala produkcija na debelo, da se je mogel višek produkcije po zadovoljivni doščega trga vre-

či na tuji trg po nižjih cenah. Izvozne cene so se zniževale po narčtu in so se v ta namen ustanovljali tudi posebni karteli. To aktivno sodelovanje izvoznih kartelov s proizvodnjo na debelo je ustvarilo ameriški izvoz. Ta razvoj pa je ameriška vlada tudi javno podpirala in določila, da Shermanov zakon proti trustom ne velja za izvozne kartele. Z izvoznimi karteli podpira tudi Poljska izvoz premoga in sladkorja. S tem da je zagotovljena rentabilnost prodaje sladkorja in premoga na domačem trgu, more Poljska prodreti s svojim sladkorjem in premogom z bog nižjih cen na tuje trge. Na isti način dela tudi japonska industrija, ki je naložila notranjemu trgu breme rizika, ki ga zahteva izvozna trgovina. Ustanovljena je bila posebna zveza izvoznikov in s tem se je doseglo, da nastopajo vsi izvozniki na tujih trgih složno in kot organizirana celota.

Prizadevanja za pospeševanje izvoza so v vseh državah tem večja, čim bolj je močna konkurenca na tujih trgih. Države, ki niso razvrednotile svoje valute, pomagajo svojim izvoznikom z izvoznimi premijami. Tako dovoljuje Poljska že davno izvozne premije. V Italiji je v najnovjšem času uveden poseben triodsloten davek na uvoz, ki se uporablja za pospeševanje izvoza. Pri izvozu avtomobilov, umetne svile in bombaža daje Italija izvoznikom tudi določene odpise davčnih plačil. V Nemčiji se skuša že dalj časa s plačevanjem

izvoznih premij nadomestiti izgube, ki jih imajo nemški izvozniki, ker morajo prodajati svoje blago pod ceno. Ta cilj je bil dosežen s posebnimi predpisi, da je prišel v dobro nemškemu izvozniku disaživo, s katerim so se prodajali nemški vrednostni papirji v tujini. Sedaj je to postopanje nekoliko izpremenjeno ter dajejo posebne nagrade industrijske skupine iz dobička, ki so ga dosegle zaradi višjih cen na notranjem trgu. Posebno radikalno pa je začela pospeševati svoj izvoz Romunija, ki pobira od vseh uvoznih predmetov 44% dodatni davek, ki se v celoti uporablja za pocenitev izvoznih predmetov.

In kaj storimo mi za izvoz naših pridelkov? Skoraj nič! — Mesto da bi izvozniki dobivali premije, se pobira od njih poseben davek v obliki izplačevanja njih terjatev po nižjem tečaju kakor pa je bila dejanska vrednost njihovih deviz. A tudi sicer niso naši izvozniki deležni skoraj nobenih dobrot. Poleg tega pa trpi ves naš izvoz zaradi popolne desorganizacije. Kljub vsem zahtevam pa vendar ni bilo mogoče doseči niti organizacije naše lesne izvozne trgovine. Še težje vpliva naša desorganizacija pri izvozu agrarnih proizvodov. Zato bi bilo dobro, če bi tudi naši proizvajalci sadja in agrarnih proizvodov enkrat malo pomislili na to, kako vse drugačne cene bi mogli doseči, če bi bil njih izvoz le nekoliko organiziran. Včasih bi le bilo dobro, če bi manj tožili, pa več delali!

Razstava »Naš les«

V času popolnega zastoja naše zunanje lesne trgovine, je tem bolj potrebna čim učinkovitejša propaganda lesa na domačem trgu. To nalogo naj doseže razstava »Naš les«, ki se bo priredila letos v okviru ljubljanskega jesenskega velesejma. Da bo ta razstava res nekaj posebnega, je bila v petek v Ljubljani konferenca razstavne odbora pod predsedstvom inž. Rustje. Konferenca pa se je udeležil tudi zastopnik gozdarskega ministrstva inž. Kraljevič, ki je tudi izjavil, da je minister zelo naklonjen nameravani razstavi. Inženir Kraljevič je nadalje predlagal, da bi se kasneje prenesla vsa razstava v Zagreb in Beograd. Lovsko-gozdarski muzej v Beogradu bo dal za razstavo ves svoj material na razpolago. Iz prorač. sredstev za razstave v višini 30.000 Din bi se večina porabila za razstavo. G. Škrbec je zlasti opozoril, da mora razstava v prvi vrsti opozoriti na mali lesni obrt. Sploh naj razstava pokaže, kaj vse in v kako popolni obliki se more napraviti iz našega domačega lesa.

Končno je bilo na konferenci sklenjeno, da se bo skušal dobiti tudi ves razpoložljivi razstavni material iz Zagreba in Beograda ter od velikih gozdnih podjetij.

Na vsak način bo razstava »Naš les« ena največjih in najlepših razstav, kar jih je bilo doslej na ljubljanskem velesejmu. In vendar je mogel ta pokazati že naravnost imponujoče razstave!

Proračun mesta Celja

V petek je imel celjski občinski svet proračunsko sejo. Med drugim je bilo na seji sklenjeno: 20% doklada za regulacijo Savinje se bo uporabila na ta način, da se bo 15% uporabilo za regulacijo Savinje, 5% pa za regulacijo njenih dotokov. Banska uprava je stavila v proračun za regulacijo Savinje 1.200.000, mestna občina celjska 300.000 in prav toliko sreski cestni odbor. Da se zagotovi neprekinjena regulacija, bo treba najeti posebno posojilo. Uved so nova 5%na doklada za brezposelne.

Občinski proračun izkazuje v svoji končni redakciji 14,7 milijona izdatkov in prav toliko dohodkov. Osební izdatki znašajo 2,8, materialni pa 5,9, izdatki mestnih podjetij pa 5,94 milijona dinarjev. 50% občinska doklada, 5% doklada za brezposelne, 3% gasilska doklada, takse in trošarine in drugi dohodki bodo dali 7,9 milijona dinarjev, mestna podjetja pa 6,79 milijona. Z znižanjem osebnih prejemkov občinskih nameščencev se znižajo mestni izdatki za 165.280 dinarjev.

Na novo se uvede uvoznina, mesto oglednine pa užitnina. Nadalje se na novo uvede davek na prenočišča in taksa na kupne pogodbe nepremičnin ter taksa na dopolnilno prenosno takso. Kuluk se odpravi. Cena električnega toka za razsvetljavo se zniža za 20 par.

Trošarina na vino znaša 1,50 Din, na vinski mošt 50 par, na sadjevec 25 par in na pivo 1 Din od litra.

Politične vesti

Naš poslanik v Tirani Djonović je na lastno prošnjo upokojen.

Dr. Hodža je izjavil novinarjem, da se je dogovoril s Titulescum in dr. Stojadinovićem glede priprave gospodarskega sporazuma med državami Male antante in onimi rimskega sporazuma v naslednjih točkah: Dosedanje carinske tarife vseh teh držav ostanejo neizpremenjene. Tudi vse preference in dosedaj določeni kontingenti ostanejo. Uvedejo pa se olajšave v deviznem prometu. Pogajanja se bodo najprej vodila med državami Male antante, vendar pa se bodo vzdrževali stalni stiki z državami rimskega sporazuma ter veleislami, in sicer tudi z Nemčijo.

Za češkoslovaškega zunanjega ministra je imenovan dr. Krofta, ki je bil že deset let pomočnik zunanjega ministra dr. Beneša. Dr. Krofta ne pripada nobeni češkoslovaški stranki. Njegovo imenovanje je pozdravila vsa češkoslovaška javnost.

Pogajanja dr. Hodže z zastopniki Slovakov bodo najbrže v kratkem ugodno zaključena. Razen posebnega ministrstva za Slovaško in direktne zakonodajne pravice slovaškega deželnega zbora, bodo vse druge zahteve Slovakov sprejete. Slovaki dobe tudi ministrstvo za izenačenje zakonov, deželni zbor delno lastno zakonodajo (v okviru državnih zakonov) in pravice predsednika Slovaške bodo bistveno povečane. Slovaška bo torej v glavnem dobila dejansko, ne pa tudi formalno avtonomijo.

Drž. podtajnik Suvich je v Mussolinijevemu imenu sporočil avstrijskemu zunanjemu ministru, da Italija nikdar ne bo pripustila, da se Nemčija usidra v Avstriji ali da bi Avstrija izgubila tudi samo ped zemlje. Avstrija naj se zato nikdar ne vznemirja, če sliši o pogajanjih Italije z Nemčijo, ker ta pogajanja ne bodo nikdar šla na račun avstrijske neodvisnosti. Končno priporočila Suvich Avstriji, da se preveč ne naslanja na Malo antanto.

Hitler je v razgovoru z dopisnikom »Petit Parisien« izjavil, da bi bilo v interesu Francije in Nemčije, če bi že enkrat prišlo do zblizanja med obema državama. Svojo izjavo je zaključil z besedami, da bi resno želel, da bi se v Franciji zavedali pomena, da stavi takšno ponudbo nemški državnik, ki ima za sebe 90% vsega naroda. V svoji izjavi je tudi svaril pred nevarnostjo zveze z boljše viki.

Na Hitlerjevo izjavo so takoj odgovorili francoski listi in izjavili, da je zblizanje takoj mogoče, če se Nemčija vrne v Zvezo narodov, če bo podlaga zblizanja zmanjšanje oboroževanja in če Nemčija brezpogojno prizna sedanje stanje v Podonavju.

Francoske parlamentarne volitve bodo dne 19. aprila, ožje pa dne 26. aprila.

Italijanska ofenziva na severnem bojišču se nadaljuje. Italijani poročajo, da so obkoljene čete tako rasa Sejuma ko čete rasa Kase. Sedaj pa se poroča, da se je Sejum že rešil nevarnosti obkolitve, dočim da so čete rasa Kase čisto obkoljene. Italijani nadalje poročajo, da so zavzeli hrib Amba Alagi. Italijanske čete skušajo prehiteti neguša, ki hiti s svežimi četami na pomoč svoji vojski na severni fronti.

Ce drže vsa italijanska poročila, potem je vojna v Etiopiji v glavnem končana, ker je po teh poročilih etiopska vojska na severnem bojišču srta. Pot v Adis Abebo je italijanski vojski po teh vesteh odprta. Kljub vsej hrabrosti niso mogli Etiopci vzdržati proti premoči modernega orožja. Poleg tega pa so bili Italijani tudi številčno v premoči.

Vpliv italijanskih zmag se je pokazal tudi že v Zenevi. Na seji odbora trinajstoričje je predlagal Flandin, da se takoj skliče odbor trinajstoričje, ki naj pozove Italijo in Etiopijo, da ustavi sovražnost in začeta mirovna pogajanja. Šele potem, če bi ta poskus propadel, naj bi se razpravljalo o poostitvi sankcij. Flandinov predlog je priporočal tudi Eden, nakar je bil ta predlog tudi sprejet.

Posledica levičarske zmage v Španiji je tudi ta, da je Španija zopet odločno za politiko Zveze narodov in da je nova vlada že odredila striktno izvajanje gospodarskih sankcij proti Italiji.

Nemško-poljska pogajanja glede povrnitve nemških dolgov za prevoz skozi poljsko ozemlje so se končala brezuspešno. Poljski listi zahtevajo zato, da izda poljska vlada najstrožje represalije. Zanimivo je, da piše vladni list »Kurier Codzienny«, da je z Nemčijo trajno sodelovanje nemogoče in da ni misliti na to, da bi se mogla obnoviti nemško-poljska prijateljska pogodba.

Denarstvo

Čisti dobiček Narodne banke

Iz poslovnega poročila Narodne banke navajamo dodatno k svojnemu sobotnemu poročilu še nekatere podatke.

Bilančna vsota banke se je povečala od 9'6 na 10 milijard.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so narasle za 227 milij. Din. Od rudnikov in zasebnikov je nakupila banka zlata za 165 milij. dinarjev.

Posojila so se povečala za 17 milijonov in so dosegla 22. oktobra z 2'55 milijar. najvišje stanje.

Obtok bankovcev in obveze na pokaz so se povečale skupno od 5'2 na 6'2 milijarde. Obtok bankovcev je bil največji koncem oktobra, ki je dosegel 4'9 milijarde dinarjev.

Blagajniški zapiski N. B. so se povečali od 300 na 595 milijonov, kar dokazuje večjo likvidnost našega denarnega trga.

Državni dolg se je zmanjšal za 16 milijonov na 1.670 milijonov dinarjev.

Bruto dobiček N. B. je znašal 128'9 milijona Din, čisti dobiček pa po odbitku vseh izdatkov v višini 95 milijonov Din 33'7 milijona Din. Od tega se uporabi za rezervni fond 1'7 milijona, za dividendo 21'8, država pa dobi 10'2 milijona dinarjev.

Uradni tečaji za mesec marec 1936

Po odločbi finančnega ministra veljajo v mesecu marcu ti uradni tečaji:

	Din
1 napoleonor	303'—
1 zlata turška lira	344'—
1 angleški funt	251'—
1 ameriški dolar	42'90
1 kanadski dolar	42'60
1 nemška zlata marka	15'50
1 zlat zlot	8'20
1 avstrijski šiling	9'50
1 belg	7'40
1 pengö	8'80
1 braziljski milreis	2'15
1 egiptovski funt	215'50
1 urugvajski pezos	18'50
1 argentinški pezos	12'—
1 turška papirnata lira	34'50
100 albanskih frankov	1399'—
100 zlatih francoskih frankov	1427'50
100 francoskih frankov	288'—
100 švicarskih frankov	1427'50
100 italijanskih lir	310'—
100 nizozemskih goldinarjev	2950'—
100 romunskih lejev	27'50
100 boglarskih levov	46'—
100 danških kron	955'—
100 švedskih kron	1112'—
100 norveških kron	1083'—
100 pezet	620'—
100 drahem	42'—
100 češkoslovaških kron	180'60
100 finskih mark	95'—
100 letonskih lat	1027'—

Tem tečajem je že prištet pribitek (»prim«), uporabljati pa se morajo tudi v nastopnih primerih:

1. ko se sprejema kovano zlato

— napoleonori in zlate turške lire — pri državnih blagajnah ob plačevanju davkov in drugih državnih dohodkov;

2. ko se pobirajo pristaniške takse, o čemer izda oddelek za davke potrebna navodila;

3. kot obračunavalni tečaji za angažiranje in potrošnje po proračunu za leto 1935/36. pri vseh državnih izplačilih v tujih valutah, in

4. ko se sprejemajo za kavcijo obveznice naših poveljnih državnih zunanjih posojil v zlatu, 7/100 in

8%no Blaire & Comp. in 7/100 Državne hipotekarne banke, emitirane v New Yorku, za preračunavanje dolarjev v dinarje.

Hrvatska sveopća kreditna banka v Zagrebu izkazuje za 1. 1935. dvig vlog od 110'8 na 155'3 milijona Din. Razpoložljiva sredstva banke so dosegla vsoto 73'4 milijona. S prenosom iz prejšnjega leta znaša ves dobiček banke 5 milijonov 289.260 Din. Od tega zneska se uporabi za dividendo 1 milijon 200.000 (3 Din za delnico), 200.000 za pokojninski fond, 3'88

milijona Din pa se prenese na nov račun.

Po zadnjem izkazu nemške Reichsbanke se je znižal njen obtok plačilnih sredstev od 5781 na 5655 milijonov mark. Zlato kritje banke je nazadovalo za 3'79 milijona mark. Zlato kritje je nazadovalo predvsem zaradi uvoza masti, jajc in oljnatih pogač.

Novo ameriško notranje posojilo v višini 1,25 milijarde dolarjev bo razpisano in se bo obrestovalo po 1'50%. Pri nas pa celo nekateri javni zavodi ponujajo občinam posojila po 8 in 9% kot milost! Pri tako visokih obrestih je pač vsako oživiljenje gospodarstva izključeno!

Zakaj ni gradbene delavnosti

Z občnega zbora Združenja pooblaščenih graditeljev za Dravsko banovino

Občni zbor graditeljev je bil v nedeljo srednje obiskan, tembolj zanimiv pa je bil njegov potek, ki ni le pokazal veliko aktivnost tega združenja, marveč je podal tudi izčrpano sliko sedanjega zastoja v gospodarstvu, saj je gradbeno gibanje merilo vsakokratnega stanja vsega gospodarstva.

Po otvoritvenem predsedniškem pozdravu in prečitlanju zapisnika zadnjega občnega zbora je dolgoletni predsednik združenja Ivan Bričelj podal skrbno sestavljeno poročilo o nevdržnem sedanjem stanju gradbene panoge, o vzrokih zastoja in izhodu iz krize. Nazadovanje cen, kriza na lesnem trgu, preraščanje davkov in njih preostro izterjevanje uničujejo obrt in trgovino. Pridobnina se je odmerila letos na 42 proti lanskim 26'6 milijonom, poslovni davek po višal od 103 na 117 milijonov. Posesniki novih hiš so v kočljivem položaju in vprašanje je, ali bodo mogli vrniti posojila. Brezposelnost narašča, malenkostna javna dela ne pomenijo ničesar, nihče pa ne tvega zasebne iniciative, dokler cene še padajo. Tako je zaposlitev po malem dvigu v drugi polovici lanskega leta letos spet padla in znaša v tej stroki 10% one iz l. 1930. Te razmere tirajo naravnost v propast.

Glavni vzroki so zmanjšanje denarnega obtoka, zaščita kmeta in denarnih zavodov, katere posledica bo, da bo država morala raztegniti zaščito še na ostale dolžnike, med tem pa je razlika med obrestnima merama previsoka in kredit se dobi le s supergarancijo. Posvetva se cenijo za 30% manj kot so vredna, ker prihajajo na dražbene naroke samo banke. Država v Sloveniji premalo investira, šele zdaj je potrjena prva licitacija — cesta Ljubljana—Kranj. Vzrok neuspehim licitacijam pa je prenizka kalkulacija ob zelo strogih pogojih. Na zadevne predloge še ni nikalih odgovorov.

Pri novih odobrenih javnih delih je od 5601 milijona Din določen za Slovenijo samo znesek 236'7 mil. ali 4'1%. Ze z ozirom na tujski promet in na pomen Bleda bi se morale zgraditi pri nas moderne avtomobilske ceste. Opozarja na Melikovo knjigo »Slovenija«, ki označuje Slovenijo tudi strategično kot nad vse važno, kajti računati je treba z možnostjo, da se obnovi pritisk na Jadran po sledeh nekdanje posesti, posebno v zvezi z novim razvojem Prednje Azije in Sev. Afrike.

Za izhod iz krize bi bilo treba povečati predvsem denarni obtok, urediti zaščito kmeta in denarnih zavodov ter povečati investicije tudi v Sloveniji. Graditelji so zlasti prizadeti pri javnih delih, zato opozarjajo še posebej na vprašanje bolnic. Nešteto je bilo tudi predlogov za odpravo brezposelnosti, mora pa odkloniti formiranje delavskih bataljonov kot popolnoma nerealno rešitev, za katero bi bilo treba imeti mesečno do 30 milijonov dinarjev. Potreben bi bil zakon o minimalnih mezdah, ki se pa ne premakne z mrtve točke. Gospodarske organizacije so stavile mnogo zelo zdravih in koristnih predlogov, ki pa niso nanje prejele niti odgovorov in videti je, da je temelj naše gospodarske politike premalo demokratičen. S praktično rešitvijo tega, kar se še rešiti da, bi se moglo obnoviti nekdanje blagostanje.

Z odobravanjem sprejetemu predsedniškemu poročilu je sledilo podrobno poročilo tajnika Kramaršiča, ki je prikazal rastočo tendenco poslov združenja glede članov kakor tudi glede zveze s sorodnimi organizacijami in glede predpisov obrtnega zakona. Z rastočo krizo narašča tudi sušmarstvo in težave za obrambo. Združenje ima dobro delujočo svojo pisarno, ki opravlja vse posle za 79 članov. Ti imajo danes 81 vajencev, dočim jih je bilo l. 1932.

vpisanih 276, vendar pa je tudi evidenca vedno težja. Tajništvo je odposlalo nešteto vlog na oblastva in na zbornico ter mnogo predlogov. Združenje je zasnovalo tudi akcijo za sklicanje ankete vseh gradbenih organizacij v banovini ter se udeležilo raznih drugih posvetovanj. Eno najvažnejših pa je danes davčno vprašanje, ki ga še postruže prestroga praksa, ki se je le deloma ublažila. Za pobija-

Zunanja trgovina

Stanje naših aktivnih kliringov

Po izkazu Narodne banke z dne 27. februarja se je saldo nemškega kliringa znižal od 461 na 442 milijonov dinarjev. Izplačila terjatev pa so še vedno počasna in datira zadnji avizo, po katerem je bilo izvršeno izplačilo, z dne 4. julija. Na borzah se morejo prodajati tudi klirinške nakaznice, ki so bile izdane med 1. in 15. januarjem. Starejše klirinške nakaznice pa odkupuje Narodna banka po tečaju 14 Din za eno marko.

Italijanski dolg se je zmanjšal od 171 na 164,5 milijona dinarjev (46,2 milijona lir).

Naše terjatve v kliringu z Bolgarsko so se zmanjšale od 451.000 na 427.000 Din. Izvozniki morajo čakati na izplačilo približno 24 dni.

Turški dolg se je v kliringu zopet nekoliko dvignil, in sicer od 2,0 na 2,1 milijona dinarjev. Na izplačilo svojih terjatev morajo čakati izvozniki približno 80 dni.

Nemčija podleгла v boju za romunski petrolej

Za časa pariških pogajanj romunskega kralja se ni govorilo le o političnih vprašanjih, temveč tudi o gospodarskih, zlasti pa o dobavi romunskega petroleja. Nem-

nje sušmarstva je združenje predlagalo uvedbo obrtne policije in posebnega zakona. Upravno in državno sodišče sta končno razsodili, da podjetja in delniške družbe, ki izvršujejo graditeljski obrt s pooblastilom, niso industrijski podjetja in se morajo zato včlaniti v tem združenju.

Obračunsko poročilo in proračun sta bila odobrena s pohvalo in znaša premoženje združenja 103.802'72 Din, proračun za leto 1936. pa 50.000. znižan je torej za 10.000 Din. Članstvo se je ob tej priliki nanovo uvrstilo v kategorije, ki plačujejo po 120, 75, 30, odnosno 10 Din mesečne članarine, pri čemer se je pokazala velika nestalnost zaposlitve.

Predsednik Okrožnega odbora g. Igljič je v izbranih besedah spodbudil združenju za njegovo vzorno delovanje in uspehe. Ljubljansko mestno občino je zastopal mag. svetnik Svetel.

Pri volitvah je bil, ker dosedanja predsednik na noben način ni hotel sprejeti zopetne izvolitve, izvoljen za predsednika stavb. Miroslav Zupan, za podpredsednika pa Matko Curk. Bivši predsednik Bričelj pa je bil izvoljen za častnega člana.

čija je ponudila Romuniji, da ji po dobri ceni odkupi vso njeno petrolejsko proizvodnjo (približno 900.000 ton), ne da bi za to zahtevala kakršnekoli protiusluge. Ta njena ponudba, ki je bila zlasti važna tudi z vojaškega stališča, pa je bila odbita in sprejet francoski predlog. Francija se po tem predlogu zavezuje, da bo odkupila ves višek romunske petrolejske proizvodnje. Nova pogodba velja za 20 let. Petrolejski sporazum med Francijo in Romunijo je prišel za Nemčijo tako nepričakovano, da nemški listi ne morejo prikriti svojega razočaranja in ogorčenja.

Jugoslavija je izvozila v Anglijo 1. 1934. 3.434 kubičnih metrov furnirja, l. 1935. pa 4.512 kub. metrov. Španija je določila uvozni kontingent za deske 40 do 75 mm debele v višini 161.000 kub. metrov. Kontingent še ni razdeljen na posamezne države.

Trgovinska pogajanja med Češkoslovaško in Avstrijo bodo še ta teden ugodno zaključena in so podpisana nova trgovinska pogodba. Da se pomen te pogodbe posebej poudari, pride na Dunaj ministrski predsednik dr. Hodža, da podpiše pogodbo.

Trgovinsko pogodbo med Irsko in Anglijo je ratificiral irski parlament z 72 proti 49 glasovom.

Skozi Sueški prekop je šlo v letu 1935. ladj z 32'8 milijona ton, za 1'1 milijona ton več ko v l. 1934.

Na angleškem lesnem trgu vlada veliko povpraševanje po uopnjenem lesu ter bukovini. Tako velikega povpraševanja po tem blagu na angleškem trgu že dolgo ni bilo.

S. Š.:

Kako morajo biti spisane ponudbe za službo

(Nadaljevanje.)

Dasi podjetje ni iskalo prodajalk, so se nekatere vendar ponudile. To je razumljivo, če upoštevamo dejstvo, da se žene čedalje bolj udeležujejo v raznih poklicih. Prinašamo samo eno ponudbo, ki je od vseh, kar so jih prodajalke poslale, še najboljša. Glasi se:

P. n.!

Z ozirom na Vaš cenj. oglas v »Tisku« z dne 8. t. m. je pri Vas razpisano več službenih mest.

Vljudno prosim za podelitev enega mesta.

Sem izurjena in spretna prodajalka in dobra računarka. Stara sem 24 let, prijazne zunanosti, za kar prilagam sliko in, ako je potrebno, lahko položim kavcijo.

Obvladam poleg slovenščine tudi nemščino in se za ugodno rešitev prošnje priporočam

z odličnim spoštovanjem
Anica Pere
Kočevje

Anica je pisala ponudbo menda dne 30. februarja. Ali pa morda pratike sploh ne pozna! Ponudbi je priložila sliko. Iz tega sklepamo, da se smatra za simpatično. Svojo zunanost je hotela torej pokazati v ponudbi kot prednost. Ako je tako mislila, bi morala biti njena ponudba razločnejša. Recimo:

Kočevje, 9. X. 1935.

»Povejte, kaj znate!«
»Tisk«, 8. X. 1935.

Spoštovani!
Simpatična prodajalka lahko doseže

pri kupcih lepe uspehe. Neredko se pripeti, da postanejo kupci stalni odjemalci, če se privadijo prodajalke.

Znam kupcu dobro postreči. Ne vsiljujem blaga, temveč prepričujem. Umem svetovati in nisem nestrpna, ko kupec izbira. Tudi ne izgubljam s posameznim odjemalcem preveč časa. To smatram za moje dobre lastnosti, ki jih potrjujejo spričevala. Poleg tega se trudim, da se kot prodajalka še bolj izurim.

Ako potrebujete moč, ki si bo vedno prizadevala, da ostane vredna Vašega zaupanja, me pokličite. Med ustnim razgovorom Vam predložim tudi potrebne listine.

Prosim, da mi svojo odločitev čimprej sporočite. Nadejam se, da moje ponudbe ne boste zavrgli.

Vljudno se priporoča
Anica Peré,
Kočevje,
poštno ležeče.

Kup na pisalni mizi se je vidno manjšal. Ostalo je samo še nekaj ponudb. Seveda nismo vseh navedli in popravili. Premalo je prostora za grajo. Veliko jih je bilo med seboj do pičice sličnih. Sicer pa mislimo, da navedeni zgledi itak dovolj očitujejo razliko med dobro in slabo ponudbo.

Iz preostalega kupa nam je ostala le še ena. Znideršič Pavle. Ker smo radovedni, naj sledi:

Ljubljana, 9. X. 1935.

Znideršič Pavle
Ljubljana
Domobrnska 17

Vaše blagorodje!

Naravno je, da si želite imeti v Vašem novoustanovljenem podjetju pomočnika, ki poseduje poleg prodajnih zmognosti tudi primerno inteligenco, katera je danes brezpogojno potrebna v trgovskem poslovanju. Ne samo prodati stranki, ki pride v trgovino že z namenom, da kupi, temveč stranko pridobiti — to je naloga današnjega prodajalca.

Dovolite, da se Vam ponudim:

Izučil sem se pri tt. Julio Meini, d. d., Ljubljana. Služboval sem pri isti tvrdki in Zagrebu, kasneje pa sem na lastno željo izstopil in sprejel mesto prodajalca pri tt. »Brazil«, Ljubljana, kjer sem služboval do nastopa obveznega vojaškega roka — t. j. do 1. maja 1934.

Star sem 22 let. Predizobrazba: 4 razrede gimnazije in trg. gremijalna šola. Uspeh: dober!

Vešč sem poleg slovenščine tudi nemščine in srbohrvaščine.

Reference: Julio Meini d. d., Zagreb, Vodnikova ulica 16, »Brazil«, Ljubljana, Vodnikov trg 105.

Prosim Vas, da mojo ponudbo upoštevate in v slučaju, da me sprejmete, bodite uverjeni, da Vam bom ustregel popolnoma.

Z odličnim spoštovanjem:

Znideršič Pavle.

Bravo, Pavle! Tvoje ponudbe ne bomo popravljali. Dobra je. Tvoji enake med dve sto dva in osemdesetimi nismo našli.

Proti zvišanju ljubljanskih občinskih davščin

V ponedeljek popoldne je bil v Trgovskem domu sestanek zastopnikov gospodarskih stanov zaradi novega ljubljanskega proračuna. Sestanek je vodil K. Soss, predsednik Ljubljanskega združenja trgovcev, na sestanku pa so bili zastopani: Obrtniško društvo, Društvo jugoslov. obrtnikov, I. društvo hišnih posestnikov, Zveza gostilničarskih združenj, Zveza industrijcev in Društvo tiskarnarjev.

Na sestanku se je soglasno ugotovilo, da je gmotno stanje ljubljanskega prebivalstva padlo v tej meri, da nikakor ne bi moglo prenesti novih davščin, kakor jih predlaga proračunski predlog. Poleg tega so nove davščne silno visoke. Mestna doklada naj bi se povišala od 45% na 60%, višja kanalska in vodovodna pristojbina bi zahtevala od prebivalstva 5.200.000 Din novih davkov. Poleg tega pa je predvideno še silno povišanje trošarine. Vse to daleko presega davčno moč ljubljanskega prebivalstva in zato bodo storile gospodarske organizacije vse potrebne korake, da se to povišanje mestnih davščin prepreči!

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobji in svetlolika srcaje, obravnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

Tudi v Sloveniji akcija za višje cene živini

Vzglad hrvatskih kmetov, ki so s samopomočjo začeli delati za zvišanje cen živine na sejnih, je končno rodil odmev tudi v Sloveniji. Vse pa kaže, da se v Sloveniji ne bo vsa akcija izvedla tako enotno, kakor na Hrvaškem v okrilju »Seljačke sloge«, kajti pri nas se organizira akcija iz dveh centrov: iz kroga okoli Kmetijske družbe in iz kroga Kmečke zveze. Ni izključeno, da bo zaradi tega uspeh akcije v Sloveniji manjši ko na Hrvaškem.

Dobave - licitacije

Gradbeno odelenje direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 6. marca ponudbe o dobavi topolovih deščic in do 10. marca o dobavi raznega telefonskega materiala.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 11. marca ponudbe o dobavi bukovih toporišč, leskovih palic, bakrene žice, porcelanskih izolatorjev, leknančevih steklenic, izolatorske opore, vijakov, žičnikov ter druge železnine, železne žice, ključavnice, kositra in konopnenih cevi; do 18. marca pa o dobavi raznega železa.

Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do 12. marca ponudbe za dobavo 300 kg črne kolomasti ter jamskega, brezovega in brestovega lesa.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 12. marca ponudbe za dobavo 3.000 kg čistega bencina, 100 emajliranih senčnikov, žice in palic iz medi, raznih jeklenih vrvi in 4.000 kg strojnega olja; do dne 20. marca o dobavi smrekovega lubja, raznih žarnic, svedrov za les in železne mehke žice; do 26. marca o dobavi napušača trofazne izmenične struje ter 2.000 m jeklene vrvi.

Uprava 1. oddelka vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu sprejema do 24. marca ponudbe za dobavo raznih strojnih jermen.

Licitacije:
Pri Komandi 35. peš. polka v Karlovu bo dne 3. marca ofertna licitacija za nabavo semen in sadik.

Pri Upravi vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu bo dne 6. marca ofertna licitacija za nabavo 300.000 kg nafte; 13. marca za dobavo raznih vijakov; dne 18. marca za dobavo platnenih in volnenih krp za čiščenje; dne 19. marca za dobavo raznih žebeljev; dne 20. marca za dobavo raznega papirja; dne 23. marca za dobavo raznih jeklenih svedrov; dne 24. marca za dobavo razne bakrene žice; dne 27. marca za dobavo raznih predmetov iz gume in dne 28. marca za dobavo azbestne in bombažne vrvice, azbesta v ploščah in gumiranega platna.

Pri Komandi mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu bo 12. marca ofertna licitacija za dobavo 200.000 mesnih in 90.000 jetrnih konzerv.

Pri ekonomskem odelenju direkcije drž. železnic v Beogradu bo dne 23. marca ofertna licitacija za dobavo železne strešne pločevine.

V Intendanturi Bregaličke divizijske oblasti v Stipu bo dne 20. marca ofertna licitacija za dobavo večje množine petroleja.

Dne 26. marca bo v štabu Granične trupe v Skoplju ofertna licitacija za nabavo 60 kompletnih strelododov.

Proda se pri Kr. direkciji šum v Vinkovcih dne 27. marca na javni licitaciji večja množina hrastovega in jesenovega lesa.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Zakaj so brezuspešne licitacije za ceste

Kakor je bila brezuspešna že ponovno licitacija za preložitev medenjskega klanca, tako so bile brezuspešne ponovno tudi že licitacije za zgraditev cest okoli Zagreba. »Jugoslovenski Lloyd« piše zato o vzrokih neuspehov teh licitacij ter med drugim ugotavlja: Predvsem je treba omeniti nad vse nizke cene, po katerih naj bi podjetniki izvršili ta dela. Čeprav je gradbeno delavnost v popolnem zastoju ter podjetniki naravnost iščejo prilike za delo, vendar ne morejo prevzeti gradnje javnih cest, ker so določene od ministrstva tako nizke cene, da bi imeli podjetniki izgubo.

Druga napaka je v tem, ker razpisuje ministrstvo pogoje za gradnjo cest po vsej državi enake. Tako se razpisuje licitacija za gradnjo ceste v okolici Zagreba na temelju istih mezd, ki se plačujejo pri gradnji ceste Hodoš—Beograd, čeprav je znano, da so v Zagrebu mezde neprimerno višje.

Nemogoče je tudi za podjetnika pogoj, da mora jamčiti celih šest let, da bo od njega zgrajena betonska cesta dobra. Toda v šestih letih se more vse mogoče pripetiti in mogoče je tudi to, da se bo v teh letih promet na cesti podvojil in tudi potrojil in da zaradi tega od njega zgrajena betonska cesta ne bi vzdržala. Noben podjetnik zato ne more prevzeti tega rizika, da bi jamčil za celih 6 let.

Napačno je tudi, da gradbeno ministrstvo kumulira posle, ki ne spadajo skupaj. Danes se vsako gradbeno podjetje več ali manj specializira in zato ne more prevzeti tudi del, ki ne spadajo v njegov resor. Razpisi za javna dela so tudi premalo specializirani in zato nima podjetnik možnosti, da bi do podrobnosti analiziral ves svoj proračun.

Med gradbeniki pa se tudi trdi, da v ministrstvu dostikrat nimajo pojma o posebnih klimatičnih in terenskih prilikah na posameznih cestah.

Pa tudi glede širine cest niso predpisi gradbenega ministrstva vedno pravilni. Tako bi morale biti ceste v neposredni bližini Zagreba širše, kakor pa v krajih, ki so bolj oddaljeni od Zagreba, ker je v teh krajih tudi promet znatno manjši.

Na vsak način je jasno, da so zaporedni neuspehi licitacij za gradnjo cest ne le v Sloveniji, temveč tudi na Hrvaškem, dokaz, da so gradbeni pogoji premalo preudarjeni in da jih je treba zboljšati. Na vse zadnje vendar nima prav nobenega smisla razpisovati licitacije samo zato, da bodo brezuspešne. Takšne licitacije niso samo balast za podjetnike, temveč tudi za državo. Zato pa naj bo tudi teh brezuspešnih licitacij čim preje konec!

Črna kronika

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo okroglico o otvorenih in končanih konkurzih in prisilnih poravnava izven konkurza, za čas od 1. II. do 15. II.

OTVORJENI KONKURZI:

Primorska banovina: Kosta i Šepić, Starigrad.
Vardarska banovina: Jovanović Petar in masa po pok. Nikoliću Dimitriju, Bitolj.

OTVORJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Grand Magazin Vurdelja Miloš, Zagreb, Kozarčeva ulica 29; Kapelari Franjo, Varaždin.
Vrbaska banovina: Liović Mato, Bosanska Gradiška.
Drinska banovina: Singer Margita, Babina Greda.
Donavska banovina: Rajčetić Stevan, Čurug.
Vardarska banovina: Petrović Toma, Kumanovo.
Beograd, Zemun, Pančevo: Putniković Lazar, Zemun.

KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA:

Savska banovina: Gašparović Dragutin, Zagreb, Ilica 54.

Primorska banovina: Grubišić Ante, Omiš.

Donavska banovina: Čurkin S. Radivoj, Srpski Itebej; Filipović Borisav, Parcan; Katanić Živan, Erdevik, Zivković Mladen, Umka.

Vardarska banovina: Ilić Krsto, Belušina; Manasijević Stojiljko, Surdulica.

Beograd, Zemun, Pančevo: Alt Oskar in Baruh, Beograd.

POTRJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Centroroklam R. O., Zagreb; Rajčić Dragutin, Zagreb, Ilica 7.

Vrbaska banovina: Salopek Petar i drug, Bihač.

Donavska banovina: Blažek Jos., mesar, Novi Sad; Ilijević Maksim i Mileša, Novi Sad; Simac Josip, Aleksandrov Gaj.

Beograd, Zemun, Pančevo: Dimić Braća, frizer, Beograd.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vsi drugi podatki ko o kvotah, rokih itd. v tajništvu društva.

Tržna poročila

Mariborski trg

Na trg z dne 25. februarja je bilo prignanih 5 konj, 11 bikov, 116 volov, 310 krav in 7 telet, skupaj 449 glav živine. Cene so bile te: debeli voli 1 kg žive teže od 2'50 do 3'—Din, poldebili voli 2'— do 2'80, plemenski voli 2'40 do 3'15, biki za klanje 2'— do 2'80, klavne krave debele 2'— 2'90, plemenske krave 1'80 do 2'25, krave za klobasarje 1'25 do 1'75, molzne krave 2'— do

3'—, breje krave 2'50 do 3'50, mlada živina 2'75 do 3'60, teleta 3'— do 4'—. Prodanih je bilo 218 glav. Mesne cene: volovsko meso prve vrste 1 kg 8—10 Din, II. vrste 6 do 8, meso od bikov, krav, telic 4—6, telečje meso I. vrste 8—10, II. vrste 4—6, svinjsko meso sveže 8—10.

Doma in po svetu

Vlada bo s posebnim amandmanom zahtevala podaljšanje pooblastila, da sme izdati takomimeno-vane politične zakone, ker bo dosedanje pooblastilo s koncem marca ugaslo.

Avstrijski kancelar Šušnik je v nedeljo prišel v Celovec, kjer je bil sprejet od Sturmscharen. Nato je obiskal Bistrico v Rožu in Borovlje. Kar smo napovedovali, to se je tudi zgodilo in v stik s kancelarjem so prišli od Slovencev le nemškutarji. Optimistične vesti, da bo postala Avstrija koroškim Slovincem bolj pravična, se torej niso izpolnile.

Imenovana je nova uprava Suzora v Zagrebu. Od Slovencev so imenovani Anton Rojina in Ivan Avsenek iz skupine delodajalcev, za namestnika pa Joža Gašperšič in Ivan Ogrin. Iz skupine delojemalcev pa Viktor Kozamernik in Jože Lekan, za namestnika pa Vilko Cuderman in Ivan Majeršič. V nadzorstvo pa sta imenovana dr. Kozma Ahačić in Franjo Zebot.

Imenovani so novi banovinski sveti za Vrbasko, Drinsko in Moravsko banovino.

Proračun Donavske banovine znaša 1118 milijona Din.

Občni zbor »Trgovske samopomoči«, ki je bil v nedeljo v Mariboru, je zelo dobro uspel in pokazal uspešno delo te potrebne organizacije. Skupno je v Samopomoči organiziranih 1055 trgovcev. Za predsednika je bil zopet izvoljen g. Vilko Weixl.

V Beogradu je bil v nedeljo otvorjen Sokolski dom kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki je najbolj monumentalni sokolski dom v Jugoslaviji.

Pri občinskih volitvah v Kranjski gori se je od 512 volilnih upravičencev udeležilo volitev 352 volilcev ali 68,7%. Lista JRZ z nosilcem g. Vojtehkom Budnekom je dobila 267 glasov in 17 odbornikov, lista g. Lavtizarja pa 85 glasov in 1 odbornika.

Prevalje se bodo prodajale od 11. do 22. marca na dražbi. Na prodaj je kakih 10 kmetij, blizu 50 hiš, okoli 65 ha njiv, 90 ha travnikov, čez 200 ha pašnikov. Vse skupaj je ocenjeno na 2 in pol milijona Din. Najmanjša ponudba je 1 in pol milijona Din.

Kmetje iz okolice Sl. Broda nočejo več dovažati v mesto živin, ker je mestna mitnina previsoka.

Niška občina bo izvedla v letošnjem letu velika javna dela, ki bodo veljala 15 milijonov Din. Zgradila bo pravosodno palačo, tri ljudske šole, trgovsko akademijo in poslopje za armijsko poveljstvo.

Vsa občinska uprava v Stanovu pri Kragujevcu je obtožena zaradi izdajanja lažnivih listin in podkupovanja.

Zagonetna plavalaska, ki je dobavljala marsejskim atentatorjem orožje, je bila baje aretirana v Porto Allegre v Braziliji. Prepeljana bo skupno s svojim spremljevalcem, nekim bivšim avstro-ogrskim oficirjem Albertom Sinieskom v Francijo, kjer pride pred sodišče.

Nova avtomatska telefonska centrala v Sarajevu je začela dne 28. februarja obratovati.

Na Angleškem so začeli pacifisti z lordom Cecilom na čelu veliko akcijo, da se pomilosti polkov-

nik Velčev. Tudi v angleškem parlamentu delajo laburistični poslanci v istem smislu. Enako se poroča iz Francije o akciji pacifistov za pomilostitev polkovnika Velčeva.

Vojaske upor v Tokiu je udušen. Upor je bil končan, ko se je mikado odločil proti upornikom ter naročil generalu Kašiju, da zatre upor za vsako ceno. Letala so nato pozvala upornike, da se vrnejo v vojašnice in da jim bo v tem primeru odpuščen, ker da so bili zapeljani od svojih oficirjev. Če pa se ne bi udali, potem jih čaka smrtna kazen. Vojaki so se temu povelju pokorili, 18 oficirjev, voditeljev upora, pa je izvršilo hakirari.

Admiral Okada, o katerem so poročali, da je kot predsednik vlade padel kot prva žrtev upora, je živ in zdrav. Uporniki so ga zamenjali z njegovim svakom polkovnikom Mazuo in ga ubili. Okada je po premaganem uporu demisioniral, a cesar njegove demisije ni sprejel.

Da se prepreči nadaljnji razkol med vojsko in parlamentom, namerava imenovati japonski cesar čisto nevtralnno vlado. Ministrski predsednik ne bi bil ne general in ne admiral, temveč človek iz gospodarskih krogov.

Italijanska poročila iz Etiopije so vedno bolj zmagovita ter pravijo, da je etiopska vojska docela uničena. Neguš da je prišel s svojo rezervno vojsko prepozno. Iz Adis Abebe ni nikakih poročil o stanju na bojiščih, temveč se samo pravi, da so vse italijanske vesti skrajno pretirane.

Anglija je povečala tajne protišpijske funde od 180.000 na 200 tisoč funtov.

Avstrijski državni dolgovi so narasli od 3.2027 milijona šilingov v l. 1934. na 3.3514 milijona šilingov v l. 1935.

V mestu Gijonu v Spaniji je prišlo do krvavega spopada med socialisti in fašisti. Spopadi so nastali, ker je neki neznanec ustrelil delavskega voditelja Edvarda Lopeza.

Neka skupina milanskih industrialcev je predlagala italijanski vladi, da položi petrolejske cevi iz Genove v Milan, kjer bi ustanovila veliko rafinerijo za petrolej, ki bi mogla proizvesti 2 milijona ton petroleja na leto.

Stanovanjska zaščita je bila na Češkoslovaškem podaljšana. Pod zaščito ostanejo enosobna stanovanja še do 1. julija 1936, dvosobna pa do 1. julija 1937. Za vsa druga stanovanja pa se zaščita odpravi.

Mesto New York ima po zadnjih podatkih 7.364.000 prebivalcev.

Radio Ljubljana

Sreda, dne 4. marca. 12.00: Kino orgle (plošče) — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Slovenske narodne (plošče) — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj — 18.00: Otroška ura: Pravljice (Anton Cerar-Danilo) — 18.40: Pogovor s poslušalci — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Prenos sinfoničnega koncerta z Dunaja — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 22.20: Reproduciran koncert.

Četrtek, dne 5. marca. 12.00: Venčki šlagerjev (plošče) — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Operni zbori (plošče) — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj — 18.00: Skladbe edicije Rich. Birnbacha, Berlin (Radijski orkester) — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) — 19.00: Čas, vremenska napoved, obvestila — 19.30: Nac. ura — 20.00: Slovenska klavirska glasba: I. ura Skladbe: Bravničar-Kogoj izvaja na klavirju dr. D. Švara, uvodna beseda: g. prof. M. Lipovšek — 21.00: V. Potovanje od zapada proti vzhodu (Radijski orkester) — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15: Radijski jazz.

Štev. 1919/II.

Nabava.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 18. marca 1936 nabavo 3200 kg U železa. Dimenzija in nabavni pogoji pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 27. februarja 1936.

Štev. 2057/II.

Nabava.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 18. marca 1936 nabavo raznega kovnega železa. Dimenzije in pogoji pri podpisani. Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 27. februarja 1936.

Mlad trgovski pomočnik

mešane stroke prosi za službo. Gre za samo hrano in stanovanje. Ponudbe na upravo pod „pomočnik“